

OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK BECERİLERİNE İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation Of Studies On Technological Leadership Skills Of School Administrators

Öğretmen. Yalçın UÇAK

İstiklal İlkokulu, Diyarbakır/ Türkiye,

ORCID ID: 0000-0003-4794-364X

Öğretmen Hibet DÜŞÜNCELİ

İstiklal İlkokulu, Diyarbakır/ Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-2994-1424

Öğretmen Çoşkun BULUT

İstiklal İlkokulu, Diyarbakır/ Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-6876-1904

Öğretmen Muhammet Masuk TÜRK

İstiklal İlkokulu, Diyarbakır/ Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-9109-9602

Öğretmen Nizam BİÇER

Topraktaş Diyarbakır Ticaret Borsası İlkokulu, Diyarbakır/ Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-7891-1053

ÖZET

Bu çalışma 2000-2012 yılları arasında Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarının içerik analizini içermektedir.2019-2020 ilk altı ayı içinde yapılan bu çalışmada toplam 15 araştırmanın olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre ilk çalışmanın 2000 yılında yapıldığı, çalışmaların en fazla 2012 yılında yoğunlaştığı, çalışmaların tümünün makale şeklinde ve Türkçe olarak hazırlandığı, ağırlıklı olarak ilköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim okullarındaki yöneticilere yönelik yapıldığı, araştırma örneklerinin en fazla lisans mezunlarından oluştuğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma betimsel tarama modellerinden nitel veri modelinde yapılmıştır. Araştırmada, daha çok içerik analizi betimsel olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Teknolojik Liderlik, Okul Yöneticisi, Okul Müdürleri Teknoloji Yönetimi.

ABSTRACT

This study includes content analysis of article studies on the Evaluation of Studies on Technological Leadership Skills of School Administrators of school principals between 2000-2012. In this study carried out in the first six months of 2019-2020, it was observed that there were 15 studies in total. According to the findings, it was concluded that the first study was carried out in 2000, the studies concentrated most in 2012, all the studies were prepared in the form of articles and in Turkish, and the research examples were mostly made up of undergraduate graduates. The research was done in qualitative data model, which is a descriptive survey model. In the research, mostly content analysis was evaluated descriptively.

Keywords: Technology, Technological Leadership, School Manager, School Principals Technology Management.

1. GİRİŞ

1.1. Liderlik Kavramı

Bir amaç ya da hedefi başarmak için diğer insanları etkileme biçimidir. Liderlik kavramı üzerinde yüzlerce çalışma ve tanım yapılmış ancak kesin bir sonuca varılamamıştır. Liderliğin doğuştan mı yoksa sonradan mı kazanıldığı tartışması halen yapılmaktadır (Erçetin, 2000:3).

✓ Lider; yön veren, etkileyen kişidir.

✓ Lider; amaçları belirler.

- ✓ Lider; iletişim ortamı sağlar
- ✓ Lider; uygun zeminler hazırlayandır.
- ✓ Lider; başarılı temsilcidir.
- ✓ Lider; yeni değerler oluşturmalı, değerlere değer katmalıdır (Hatipoğlu,1993:220).

1.1.1.Etik Liderlik

Toplumdaki değerler açısından sahip olunması gereken ilke ve değerler ahlaki ve etik olarak değerlendirilir. Okul kültürünü oluşturur.(Şimşek ve Ark.2005:176). Okul yöneticisinin dikkat etmesi gereken ahlaki kurallar; Saygı ve sevgi çerçevesinde davranmalı, hoşgörülü olmalı, zenginliklere ve farklılıklara karşı anlayışlı olmalı, okul kaynaklarını verimli kullanmalı ve dağıtımını eşit yapmalıdır (Sezgin,2009:98).

1.1.2.Dönüşümcü Liderlik

Dönüşümcü lider, okulda gelişim ve değişime yön veren, değişim ve gelişimin uygulanmasında öncülük eden kişidir. Dönüşümcü lider,olumlu değişiklikleri destekler,belirlenen paydaşlarınvizyona katkı yapmasını destekler,tüm çalışmalarda aktif olarak rol oynar,çalışanların moral ve motivasyonunu yükseltir,örgütün bağlanacağı zihinsel bir gelecek imajı çizer (Sezgin,2009:104).

1.1.3.Karizmatik Liderlik

Okul yöneticisinin kendisine tam güveni vardır. İnançlarına ve değerlerine güçlü bir bağlılık gösterir (Sezgin, 2009: 91).

- ✓ Okul paydaşlarını etkilemek için iletişimi benimser. Etkilerini arttırır.
- ✓ Paydaşlar arasında güven ortamı oluşturur.
- ✓ Sağlıklı hedefler belirler, başarıları destekler.
- ✓ Okul yöneticileri zinde, canlı ve enerjiktirler, paydaşların ilham kaynağıdırılar.

1.1.4. Öğretim Liderliği

Öğrencilerin okulda eğitim açısından belirlenen standartlara, hedeflere ve amaçlara ulaşabilmesini hedefler. Kaynakların ve zamanın etkin kullanılması, denetim ve değerlendirme işlemlerinin yapılmasıdır (Sezgin,2009:104). Öğretim Liderliği; vizyon ve misyon sahibi olma, amaçlara ulaşmada etkinliklerin yönetilmesi, ortamların oluşturulması, okul ortamının amaçlara uygun getirilmesidir.

1.1.5. Otokratik Liderlik

Tüm yetki lidere aittir. Çalışanlara emirler verilir ve örgütte yapılmış hatalar yoğun biçimde eleştirilir (Saruhan ve Yıldız, 2009: 247). Bu liderlik tarzı, bazı toplumlar için uygun değildir. Bu liderlik tarzının söz konusu toplumlar geleneklere, tecrübeye ve büyüklere önem veren toplumlardır. Bu toplumlarda genel eğilim otokratik liderlik davranışları sergileyen kişilerin son derece bilgili olduklarını düşünme yönündedir (Şimşek, 2003: 182).

1.1.6. Demokratik liderlik

Otokratik liderliğin tersi liderlik tarzıdır. Tüm konularda hemen herkesin görüşleri alınır ve katılımçılık önemsenir. Bazı kaynaklar bu yüzden bu liderlik tarzında katılımcı liderlik tarzı da demektir. Demokratik liderler gerektiğinde iş konusunda çalışanlarına hem rehberlik hem eğitimcilik yaparlar ve onları düşüncelerini dile getirebilmeleri için cesaretlendirirler. Bu tarz liderlikte örgütteki iş paylaşımı adil bir biçimde yapılmakta ve çalışanların plan program sürecinde düşündükleri önemsenmektedir. Demokratik liderlik tarzında örgütün yöneticileri hazır bulunmasalar bile örgütün birçok işi aynı şekilde yürütülür, işlerde aksama olmaz (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2008: 211).

1.1.7 Teknolojik Liderlik

Teknolojik liderlik, teknolojiye özgü dikkat gerektiren, öğretmenlerin sınıflarında teknoloji kullanımına yardım etmek için teknolojinin öğretim uygulama ve stratejilerini nasıl geliştirilebileceği anlayışını kapsayan stratejilerin ve tekniklerin bir kombinasyonudur (Valdez ,2004).

1.2 Okul Liderliği

Eğitim kurumlarındaki yöneticilik vizyon ve misyonu bilen, yeniliklere açık teknolojiyi iyi kullanabilen liderlik özelliklerini taşıyabilen insanlardan oluşmalıdır. Okulların başarıya ulaşması, gelişim ve değişimi sağlıklı bir şekilde takip edebilmesi geleceğin eğitim sisteminin oluşturulabilmesi için yeni ve dönüştürücü liderlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maksatla bilgi teknolojilerinin eğitimle bütünleştirilmesinde temel rolü oynayacak kişi eğitim liderleri yani okul yöneticileridir. Örgüt amaçları önceden belirlenmiş bir yapıyı ifade eder. Yönetim bu amaçları gerçekleştirmek üzere örgütteki madde ve insan kaynaklarına yön vererek bunları kullanır ve kontrol eder. Yönetimin görevi örgütü amaçlarına uygun olarak yaşatmak ise okul yönetiminin görevi okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır (Bursalıoğlu, 1994: 4).

1.3. Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi Konusunda Yapılmış Bazı Çalışmalar

Ülkemizde son yıllarda eğitimde liderlik konusunda birçok araştırma yapılmıştır (Sönmez, 2008; İbicioğlu, 1999; Yıldırım, 2001; Derin, 2003; Akgül, 2019; Kaplan, 2015; Tuna, 2014; Çek, 2011; Koç, 2013; Demir, 2014, Kurt, 2009; Arslan, 2013). Eğitimde liderlik ile ilgili yapılan bu çalışmalarda farklı şehirler ve farklı kişiler üzerinde çalışılmış ve genel olarak öğretmenlerin okul yöneticileri ve o yöneticilerin liderlik özellikleriyle ilgili tutumları ölçülmüştür.

Son yıllarda eğitim alanında yapılmış bazı içerik analizi çalışmaları şu şekilde belirtilebilir. Çakmak (2018) tarafından yapılan “Türkiye’de Çevre Kavramı bağlamında yapılan Metafor Çalışmalarının İçerik Analizi”, Korucu ve Biçer (2019) tarafından yapılan “Mobil Öğrenme: 2010-2017 Çalışmalarına Yönelik Bir İçerik Analizi”, Aslan ve Özkubat (2019) tarafından yapılan “Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirilerindeki Araştırma Eğilimleri: Bir İçerik Analizi”, Yılmaz ve Yaşar (2019) tarafından yapılan “Türkiye’de Fen Eğitiminde Teknoloji Destekli Öğretim Çalışmalarının İçerik Analizi”, Arslan ve Yetgin tarafından yapılan (2020) “Çevrimiçi Değerlendirme Sistemlerinin Eğitimde Kullanımı: Bir İçerik Analizi”, Tanrıverdi ve Apak (2013) tarafından yapılan “Görsel Okuryazarlık Üzerine Bir İçerik Analizi”, Mete (2020) tarafından yapılan “Okuryazarlık Türleri ve 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”, Gündoğdu, Aytaçlı, Aydoğan ve Yıldırım (2015) tarafından yapılan “Öğretmen Yeterlikleri Alanında Yazılan Makalelerin İçerik Analizi”, Mutlu ve Aydoğmuş (2019) tarafından yapılan “Probleme Dayalı Öğrenme: İçerik Analizi”, Yurtbakan (2019) tarafından yapılan “Etkileşimli Okuma: Bir İçerik Analizi”. Yapılan bu çalışmalar ile araştırmaların genel eğilimleri ortaya çıkartılmıştır. Bu noktadan hareketle bu çalışmada da Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda bazı alt problemler belirlenmiş ve çalışmalarda genel eğilimler ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarının içerik analizlerinin yapılması ve bu çalışmaların genel eğilimlerini belirlemeye çalışmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıda verilen sorulara yanıtlar aranmıştır.

- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarının yayımlanan yıllara göre dağılımı nedir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarının yazılma dili dağılımı nedir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarının araştırma yöntemi dağılımı nedir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış çalışmaların örnekleme göre dağılımı nedir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarında kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı nedir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarında öne çıkan sonuçlar nelerdir?
- ✓ Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış makale çalışmalarında öne çıkan öneriler nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Nitel araştırmaya dayalı olarak yürütülen bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılarak derleme yapılmıştır. doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Şimşek ve Yıldırım, 2011:187).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma 2000-2020 yılları arasında Türkiye’de Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yapılmış çalışmaları kapsamaktadır. Çalışmanın amacına ulaşabilmesi için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir (Büyüköztürk, 2012). Seçilen çalışmaların içerik analizlerinin yapılabilmesi için 2000-2020 yılları arasında teknolojik liderlik üzerine çalışılmış 15 adet makaleye ulaşılmıştır. Bunlar: Banoğlu (2011), Hacıfazlıoğlu ve Arkadaşları (2011), Seferoğlu (2009), Eren ve Kurt (2011), Balkar (2012), Bülbül ve Çuhadar (2012), Yavuz (2005), Balyer (2012), Turan ve Şişman (2000), Can (2006), Gökçe (2004), Akdoğan (2008), Sağır ve Memişoğlu (2012), Tan (2010), Erden ve Erden (2006)’ in çalışmalarıdır.

2.3. Veri Toplama Aracı

15 makale çalışmasına ulaşılmış ve detaylı olarak içerik analizi yapılmıştır. Bu veriler toplanırken birtakım ölçütler baz alınmıştır. Çalışmada ölçütler; çalışmaların Türkiye içerisinde Türk araştırmacılar tarafından yapılmış olması, örneklemin Türkiye sınırları içinde olması, 2000-2020 yılları arasında yapılmış olması, örneklem grubunun öğretmenlerden ve yöneticilerden oluşması, teknolojik okul liderliğini ölçen çalışmalar olması şeklindedir.

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmadan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Yıldırım ve Şimşek’e (2011) göre içerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır.

3. BULGULAR

İncelenen bilimsel çalışmalarda Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi ile alakalı öğretmen algılarının birbirine benzer sonuçlar verdiği görülmüştür. Bu aşamada öne çıkan önemli bulgular şunlardır.

Tablo 1. Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda incelenen makalelerin yıllara göre dağılımları

Makale Hazırlanış Yılı	(f)	(%)
2000	1	5,3
2004	1	5,3
2005	1	5,3
2006	2	10,5
2008	1	5,3
2009	1	5,3
2010	1	5,3
2011	3	16,9
2012	4	21
Toplam	15	100

Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerin yayımlanan yıllara göre dağılımı 2000 yılında %5,3, 2004’te %5,3, 2005’te %5,3, 2006’da 10,5, 2008’de %5,3, 2009’da %5,3, 2010’da %5,3, 2011’de 16,9 ve 2012’de %21 dir. Bu verilere göre ilk makalenin 2000 yılında,son makalelerin de 2012 yılında yayımlandığı görülmektedir. Ayrıca çalışmaların en az 2000,2004,2005,2008,2009,2010 yıllarında, en fazla 2012 yılında yazıldığı görülmektedir.

Tablo 2. Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda İncelenen makalelerin Yazım Diline Göre Dağılımları

Dil	(f)	(%)
Türkçe	15	100
Toplam	15	100

Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerin yazım diline göre dağılımlarının incelendiği tablo 2’de 15 makalenin yazım dilinin tamamının Türkçe olduğu görülmektedir.

Tablo 3 Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda İncelenen makalelerin Türüne Göre Dağılımları

Tür	(f)	(%)
Makale	15	100
Toplam	15	100

Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış çalışmaların bulunduğu tablo 3’te, çalışmaların tamamının %100 makale olduğu görülmektedir.

Tablo 4 Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda İncelenen makalelerin Eğitim Kademelerine Göre Dağılımları

Eğitim kademesi	(f)	(%)
Lise	4	26,6
İlköğretim	8	53,3
İlkokul+Ortaokul+Lise	3	19,9
Toplam	15	100

Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerin eğitim kademelerine göre dağılımına baktığımızda %26,6 Lise, %53,3 İlköğretim, %19,9 ilkokul/ortaokul/lise düzeyinde oldukları görülmektedir.

Tablo 5 Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda İncelenen makalelerin kullanılan araştırma yöntemi dağılımları

KULLANILAN YÖNTEM	(f)	(%)
İlişkisel Tarama Modeli	9	59,9
Genel Tarama Yöntemi	3	20
Karma Tarama Yöntemi	2	13,4
Eylem Araştırması Yöntemi	1	6,7
Toplam	15	100

Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerin kullanılan yöntem dağılımına göre İlişkisel Tarama Modeli %59,9, Genel Tarama Yöntemi %20, Karma Tarama Yöntemi %13,4, Eylem Araştırması Yöntemi %6,7 dir. Bu verilere göre en fazla kullanılan yöntem ilişkisel tarama modeli, en az kullanılan yöntem Eylem araştırması yöntemidir.

Tablo 6 Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerde öne çıkan sonuçlar

Makale	Öne Çıkan Sonuçlar
BANOĞLU, 2011	<ul style="list-style-type: none">- Okul yöneticileri olan müdürlerin kendilerini “büyük oranda” teknoloji lideri olarak göstermesi durumunu yapılan diğer çalışmalarla da desteklenmesi halinde uluslararası standart bakımından önemli bir uyum göstergesi olacağı kanısı söz konusudur.- Bu araştırma sonucunda tespit edilen önemli bulgulardan bir tanesi de okul müdürlerinin okul teknoloji planlaması sürecinde oynaması gereken vizyoner lider olma rolünün geliştirilmeye açık olduğu görülmüştür.- Bilişim teknolojileri formatör öğretmenleri: BT” okul müdürlerine teknoloji danışmanlığı sağlama işlevin yönetsel açıdan zeminin sağlanmasıyla, eğitim kurumları olan okulların “teknoloji liderliği karakterini” pozitif yönden etkileyeceği tahmin edilmektedir.
HACIFAZLIOĞLU Ve ARK, 2011	<ul style="list-style-type: none">- Yapılan bu çalışma ise, “yapısalcı çözümler” bakış açısıyla yürütülmüş pilot bir çalışma niteliği taşımaktadır. Yapısalcı çözümler modeli ise tiyatro eserlerinin çözümlemesi için kullanılan bir teknik olması hasebiyle, bu araştırma kapsamında ise en genel çerçevede, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada olduğu yöntemlerle ele alınmaya çalışılmıştır.- Gelecekte yapılacak çalışmalarda, yapısalcı çözümlerlerin uzun vadeli eğitim çalışmaları kapsamında ele alınması sonucunda alana has yeni bir soluk getirebilecektir.

. Elde edilen verilerin etkili bir biçimde incelenmesi, aktarılmasının yanı sıra okuyucuyla farklı metodlarla (kimisi zaman hikâye, biyografi, anı vb. olarak) çarpıcı bir şekilde paylaşılması, mesajın daha rahat bir şekilde paylaşılmasına da zemin hazırlayacaktır.

**SEFEROĞLU,
2009**

- Okullardaki bilgisayar öğretmenlerine düşen görev çok önemlidir. Yeni bilgilerin ve iletişim teknolojilerinin eğitim-öğretim yerlerinde etkili kullanımını sağlamak bilgisayar öğretmenlerinin görevlerinden bir tanesidir. Ayrıca bilgisayar öğretmenlerinin sahip oldukları nitelikler bilgisayarların öğretim aracı olarak kullanılmasında önemli rol oynamaktadır. Ancak bu niteliklere (becerilere) sahip öğretmenler bu beklentilerin ne kadarını karşılayabildikleri, öğretmenlerin çalıştıkları ortamdaki diğer değişkenlere de ilişkilidir.

- Elde edilen bulgulara göre, gerek okul müdürlerinin gerekse denetçilerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri oldukça yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu beklentiler çoğu zaman bir temenniden öteye gitmediği yani bu beklentilerin gerçekleştirilemediği görülmektedir.

**EREN ve KURT,
2011**

- Eğitim teknolojilerinin tedariki ve etkin bir şekilde kullanılması için stratejik çalışma planlarının okullarda ve “İl Millî Eğitim Müdürlükleri” bünyesinde oluşturulacak birimler tarafından konuyla ilgili uzmanların çalıştırılması gerekmektedir.

- Eğitim yuvaları olan okullar için yapılacak bütün stratejik planlamalar ve hedeflerin belirlenmesi için okul dışındaki paydaşlarında bu süreçte dahil olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

- Okul yöneticilerinin (müdürler) eğitim teknolojilerinin temini konusunda karar alırken çeşitli kaynaklardan faydalandıkları görülmektedir. Bu konu hakkında “Millî Eğitim Müdürlükleri” tarafından çalışmaların yapılması, yeni teknolojilerin özelliklerinin yanı sıra kullanımıyla ilgili süreli bir şekilde yayınların hazırlanarak müdürlere teslim edilmesi gereklidir.

- Okul yöneticileri öğretmenleri teşvik etmeye çalışmaktadırlar. Bu teşvik kapsamında öğretmenlerin öğretim materyallerini iyi bir şekilde kullanmada, hazırlamada motive edici uygulamalara başvurmalıdırlar. Belli bir plan çerçevesinde eğitim teknolojilerinin öğretimi ve öğrenimi üzerine seminerler düzenlenmelidir.

**BÜLBÜL ve
CUHADAR,
2012**

- Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği boyutlarından Vizyoner Liderlik’te yeterli gördüklerini, sırasıyla ‘Profesyonel Uygulamada Mükemmellik’, ‘Dijital Vatandaşlık’, ‘Dijital Çağ Öğrenme Kültürü’ ve ‘Sistemik Gelişim’ şeklinde oluştuğunu ortaya koymuştur.

- Araştırmada, okul yöneticilerinin, “Teknoloji Liderliği Öz-yeterliği” toplam ve alt boyutlarındaki puanları arasında cinsiyet ve eğitim seviyesine göre anlamlı bir değişiklik bulunmamaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitim alma şekline göre ‘Profesyonel Uygulamada Mükemmellik’ alt boyutu ve ‘Teknoloji Liderliği Öz-yeterlik’ toplam puandaki farklar anlamlılık göstermektedir.

- Yöneticilerin teknoloji liderliği öz-yeterlik algıları ile bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanmaya ilişkin kabulleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

BALYER, 2012

-Mevcut okul sistemlerinde “emir-komuta” tarzı yönetsel uygulamalar bir anlam ifade etmemekle birlikte yerine yetkiyi devrenden, değişime açık ve yapıcı yaklaşımı benimseyen liderlik özelliği gösteren uygulamalar başarılı olmaktadır. Ayrıca çağdaş yöneticilerin program, veriye dayalı karar verme, farklı öğretici stratejiler geliştirme manasında model olmaları gerekmektedir.

**TURAN ve ŞİŞMAN,
2000**

- Ülkemizde eğitimle ilgili sorunların artması ve çözüm üretilememe sorunu eğitim yöneticisini yetiştirenler ve yöneticiler hakkında olumsuz bir görüşe neden olmaktadır.

- Çalışmada bazı ülkelerde eğitim yöneticileri yetiştirme konusunda yapılan “standartlaştırma” çabaları tartışılmakta ve ülkemiz açısından da eleştirel bir değerlendirme yapılmaktadır.

- Eğitim liderlerinin standartlaştırılması düşüncesinin teorik temellerini anlamak için, yetiştirilmesi konusundaki yapılan çalışmalara dair literatür taranmış ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

CAN, 2006

- Geçmişte Lider kavramı genellikle ‘nüfuzlu’, ‘kararlı’ ve ‘hükmeden’ şeklinde ifade edilirken günümüzde artık daha detaylı ve farklı anlamlar çağrıştırmaktadır. Lider kavramı tanımı yerine literatürde, liderlik özelliklerini ortaya koymak daha çok tercih edildiği görülmektedir.

-Öğretmenlere eksiklerinin kaynağını bulabilme olanağını sağlayacak, öğretim metodlarını analiz edebilecek becerilerin kazandırılması önem arz etmektedir. Okul şartlarının etkili öğretimi destekleyici bir ortama dönüştürülmesi önem arz etmektedir

- Öğretmenler, okulda gerçekleştirilen etkinliklere aktif olarak katılmalı, geliştirici projeler hazırlamalı, tüm etkinliklere öğrencileri katılmalıdır. Bu şekilde etkili öğretmenlik davranışlarını, aynı zamanda liderlik davranışlarını göstermiş olurlar.

GÖKÇE, 2004

- Değişen ve gelişen dünyada geleneksel yöntemler sorunları çözmede yetersiz kalmaktadır. Sorunların çözümünde yeterli becerilere sahip yöneticilere ihtiyaç ortaya çıkmaktadır.

- Araştırmada eğitim ve okul sisteminde yaşanan değişim ve sorunların çözümüne katkı sağlamak amacıyla Nevşehir’de görev yapan 89 ilköğretim okulu müdürünün görüşlerine yer verilmiştir.

AKDOĞAN,2008

- Öğretmenliğe yeni başlayanların tamamına yakını, daha tecrübeli öğretmenlerin ise bir kısmı okul yöneticilerini; okulda öğretim liderliği yapabilme, güven verici kişilik sergileme, çalışma arkadaşlarıyla etkili iletişim sağlayabilme, öğretmenler odasını verimli kullanma, etkili karar verebilme, ekip çalışmasına önem verme, öğretmenleri motive edebilme alanlarında yeterli bulmadıkları anlaşılmaktadır.

- Yöneticilerin, mesleğe yeni başlayanlara daha fazla yakın olması, onlara tecrübelerini aktarması, onlardan yeni ve güncel bilgiler alması gerekirken onlarla iletişim kurmadıkları veya işbirliği yapmadıkları anlaşılmaktadır. Bu da eğitim sisteminde değişimi gerçekleştirmenin oldukça güç olduğunu göstermektedir.

**SAĞIR ve
MEMİŞOĞLU, 2012**

-İlköğretim Okulu yöneticileri, yönetici ve öğretmen algılarına göre; ölçme aracında yer alan tüm boyutlardaki öğretimsel liderlik davranışlarını “Çoğu Zaman” düzeyinde yerine getirmektedirler. Ancak

TAN, 2010	<p>bu konuda yöneticiler ve öğretmenler arasında yöneticilerin öğretimsel liderlik davranışlarını gerçekleştirebilmelerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır.</p> <p>- Bu araştırma okul teknolojisi liderliği üzerine deneysel çalışmaları gözden geçirmek için yapılmıştır. İki geniş çalışma kategorisi bulunmuştur: rollerin tanımlanması ve teknoloji liderlerinin yetenekleri üzerine odaklanan çalışmalar ve çeşitli liderlik faktörleri arasındaki ilişkiselliği açıklayan çalışmalar.</p> <p>- Teknoloji liderlerinin rolü dört ana değişim kategorisine ayrılmıştır: altyapı, organizasyon yapısı ve politikası, pedagoji ve öğrenme ve okul kültürü</p> <p>- Çalışmaların çoğu jenerik liderlik teorisi tarafından temellenmiştir: transformasyonel liderlik, eğitim liderliği, iş liderliği ve dağıtılmış liderlik.</p>
SERHAN, 2007	<p>- okul müdürlerinin okullarında teknolojiyi kullanmaya istekli olduklarını ve öğretimde teknoloji kullanımına karşı pozitif yaklaşıma sahip olduğunu ortaya koydu. Araştırma çalışmaları okulda teknolojinin uygulanmasında okul liderlerinin büyük bir rol oynadığını ortaya koymuştur.</p>
BALKAR,2012	<p>-Okul müdürlerinin,liderlik becerisindeki yetersizliğinin nedeni incelenmiştir. Sonuçta en yetersiz oldukları konular bilgi yönetimi, bilginin paylaşılması, süreci sorgulama ve liderlik becerisi olduğu ortaya çıkmıştır.</p>
YAVUZ,2005	<p>-“İlköğretim Okulu Müdürlerinden Beklenen Roller ve Karşılama Düzeyleri” adlı çalışmada öğretmen, müdür ve müfettişlerin cinsiyet, görev ve mesleki kıdemlerine göre yöneticilerden beledikleri roller ve bu rollerin karşılama düzeyleri arasında farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.</p>

Tablo 7 Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi konusunda yazılmış makalelerde öne çıkan öneriler

Makale	Öne Çıkan Öneriler
BANOĞLU, 2011	<p>-Hizmetiçi eğitimler düzenlenerek okul müdürlerinin teknolojik yeterlilikleri geliştirilmelidir.</p> <p>-Başarılı kadın okul yöneticilerinin, erkek meslektaşlarına liderlik ve vizyon konularında yol gösterici olmaları sağlanmalıdır.</p> <p>-Teknoloji vizyonunun oluşturulmasında B.T formatör Öğretmenlerinin sorumlulukları artırılmalıdır.</p>
HACIFAZLIOĞLU Ve ARK, 2011	<p>- Ölçeğe verilen cevaplardan elde edilen ortalama puanlara göre, araştırmaya katılan katılımcıların kendilerini teknoloji liderliği öz-yeterlikleri bakımından yeterli bilgi birikime sahip olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında kullanılan ölçek, diğer illerde görev yapan okul yöneticileri üzerinde de uygulanabilir ve böylelikle yöneticilerin teknoloji liderliği ve öz-yeterliliklerini belirlemede kullanılabilir.</p> <p>- Ayrıca gerek yapılan birebir görüşmeler gerekse yapılan odak grup görüşmeleri sonucunda okul yöneticilerinin teknoloji liderliği hakkında destek ve yardıma ihtiyaç duydukları farklı alanlar ve boyutlardan da detaylı bir biçimde ele alınıp bilgi sahibi olunabilir. Böylelikle, Türkiye’de kabul edilebilir uyum gösterdiği saptanan yapının, nasıl uygulanabileceğine ilişkin derinlemesine sonuçlar ortaya çıkarılabilir.</p>
SEFEROĞLU, 2009	<p>- Eğitim kurumları toplumun değişimi ve gelişimini başlatan ve toplumu yönlendiren kurumlar arasında yer aldıkları için teknolojik gelişmeleri takip etmek, bu gelişen teknolojileri kullanmanın yanı sıra kullanımını da öğretmekle yükümlüdürler. Bu nedenle bilgisayar öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Çünkü bu öğretmenler bilişim teknolojileri kullanımında birer eğiticidir. Aynı zamanda bu teknolojilerin programlarla birlikte desteklenmesi açısından yol gösterici olmalarının yanı sıra materyal geliştirme konusunda da uzman oldukları için çevrelerine etkin bir şekilde katkı sağlayabilirler.</p>
EREN ve KURT, 2011	<p>- Eğitim yuvaları olan okullar için yapılacak bütün stratejik planlamalar ve hedeflerin belirlenmesi için okul dışındaki paydaşlarında bu sürece dahil olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.</p> <p>- Okul yöneticilerinin (müdürler) eğitim teknolojilerinin temini konusunda karar alırken çeşitli kaynaklardan faydalandıkları görülmektedir. Bu konu hakkında “Milli Eğitim Müdürlükleri” tarafından çalışmaların yapılması, yeni teknolojilerin özelliklerinin yanı sıra kullanımıyla ilgili süreli bir şekilde yayınların hazırlanarak müdürlere teslim edilmesi gereklidir.</p> <p>- Okul yöneticileri öğretmenleri teşvik etmeye çalışmaktadırlar. Bu teşvik kapsamında öğretmenlerin öğretim materyallerini iyi bir şekilde kullanmada, hazırlamada motive edici uygulamalara başvurmalıdırlar. Belli bir plan çerçevesinde eğitim teknolojilerinin öğretimi ve öğrenimi üzerine seminerler düzenlenmelidir.</p>
BÜLBÜL ve ÇUHADAR, 2012	<p>-Teknoloji becerilerini kullanmada etkili olan okul müdürleri, okulları dönüştürme ve akademik başarıya katkı sağlayabilirler.</p> <p>-Eğitim kurumlarında teknolojinin olanaklı hale gelebilmesi için, okul yöneticilerinin liderliği ve teknoloji kullanımına yönelik kabul düzeyleri artmalıdır.</p>
BALYER, 2012	<p>- Yöneticiler evrensel standartlardaki ölçütlerle seçilmeli, yetiştirilmeli ve atanmalıdır. Bu süreçte ölçütlerinin yeniden değerlendirilmesi önerilmektedir. Bu gaye ile eğitim sisteminde üniversite-bakanlık iş birliği vasıtasıyla yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.</p> <p>- Fiili görevde olan yöneticilerin yeterlikleri ve eksiklikleri tespit edilerek hizmet içi eğitim yoluyla geliştirilmeleri için akademiler ve merkezlerin kurulması yararlı olacaktır. Söz konusu bu akademilerde eğitim görevini yapmak için üniversiteler ve bakanlıktan uzmanlar bulundurulmalıdır. Bunun dışında müdür yardımcılığı görevi de müdür yetiştirme kaynağı olarak değerlendirilmelidir.</p>
TURAN ve ŞİŞMAN, 2000	<p>-Okul müdürleri, evrensel liderlik kriterleri arasında yer alan vizyon, donanım, motive edici, etkili iletişim ve adalet konularında daha duyarlı olmalıdır.</p> <p>-Okul müdürlerinin zihinsel modelleri ve değer yargılarına ilişkin kapsamlı araştırmalar yapılmalıdır.</p> <p>-Yetersiz, işten anlamayan ,vizyon sahibi olmayan, mevzuatçı, günü kurtaran okul müdürleri yerine ufku açık, donanımlı ve liyakat sahibi yöneticiler seçilmeli, yetiştirilmeli ve görev verilmelidir.</p>

CAN, 2006	- Öğretmenler, okulda gerçekleştirilen etkinliklere aktif olarak katılmalı, geliştirici projeler hazırlamalı, tüm etkinliklere öğrencileri katmalıdır. Bu şekilde etkili öğretmenlik davranışlarını, aynı zamanda liderlik davranışlarını göstermiş olurlar.
GÖKÇE, 2004	-Değişim yönetimi noktasında yeterli bulunan müdürlerin süreci daha iyi yönetebileceği ve öğretmenlerce kabul göreceği düşünülmelidir. O halde değişim yönetiminde okul müdürlerine yeterlikler kazandırılması yönünde çaba gösterilmelidir.
AKDOĞAN,2008	- okul yöneticilerinin, yönetimin bütün süreçlerinde geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca vizyon ve misyon geliştirerek buna inanmaları, her şeyden önce yeni bilgilerin uygulanabilir ve önemli olduğuna inanmaları sağlanmalıdır.
SAĞIR ve MEMİŞOĞLU, 2012	- Okul yöneticilerinin, öğretimsel liderlik rolleri öne çıkarılarak görev tanımları yeniden oluşturulmalı ve bu tanımın dışında kalan iş yükleri hafifletilmelidir. - Mesleki gelişimlerine katkı sunmak ve niteliğini artırmak için okul yöneticilerine ve öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir. Bu hususta üniversitelerdeki akademisyenlerden destek alınabilir.
TAN, 2010	- Teknoloji liderliğine ilişkilendirilmiş mümkün çalışma alanları şöyle önerilmiştir: liderlik üzerine metinsel faktörlerin etkisi, farklı paydaşların perspektifinden bakılarak bir teknoloji liderliği ve çeşitli liderlik faktörleri arasında ilişkisellik. Çalışma ayrıca birçok önemli metodolojik düşünceleri açıklar. Örneğin, cevapların ve katılımcıların seçeneği olan inceleme birimi ve görünüm düzeyi üzerine varsayımlar.
SERHAN, 2007	Okul yöneticileri teknolojik liderlik davranışları sergilemeleri açısından eğitimlere tabi tutulmalı ve yöneticiler, öğretmenlerin bağlılık düzeylerini artırma noktasında gerekli önlemler alınmalıdır.
BALKAR,2012	- Teknoloji okuryazarlığına ihtiyaç duyan öğretmen veya okul müdürleri varsa okul bünyesinde çeşitli kurslar açılarak bu ihtiyaçlar giderilebilir. -21. yüzyılda artan teknolojik gelişmelere uyum sağlamak amacıyla okullarda etkili ve verimli paylaşım yapılabilecek web siteleri ve bir takım sohbet yazılım programları gibi bilgi alış veriş yapılabilecek araçlar kullanımı artırılmalıdır. Ayrıca bu durumu teşvik amacıyla okul müdürleri öğretmenleri ödüllendirerek bu tür araçların kullanımını özendirilebilir. - Öğretmenlerin ders saatleri dışında okulda bulunmaları zorunluluğu getirilebilir. Böylelikle okullarda beyin fırtınası yapılabilecek ortamlar oluşturularak eleştirel fikir üretimini, bilgi-birikim paylaşımının yanı sıra verimli toplantıların yapılabilmesi ortam oluşturulabilir. - Okullarda bir müdürlük yerine iki müdürlük oluşturulabilir. Müdürlerin biri okuldaki eğitim ile ilgili işlerle meşgul olurken, diğer müdür de bilgi lideri rolünü üstlenebilir. Bu şekilde okul müdürlerinin üzerindeki yük hafifletilmiş olunur ve böylelikle liderlik becerilerini sergilemelerinin önündeki engeller kaldırılabilir.
YAVUZ,2005	- Okul müdürlüğünün bir meslek olduğu kabul edilerek, esnek ve yeniliğe açık rol tanımları yapılmalı, yeterlikleri artırılmalıdır. - kendilerine yönelik eğitim-öğretim ve çağdaş yönetim konularında hizmet içi eğitim programları gerçekleştirilmelidir. - Müdürlerin atanmasında çok yönlü tecrübeleri ölçebilecek geçerliği ve güvenilirliği olan sınavlar düzenlenmelidir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMALAR

Bu çalışmada konuyla ilgili yayınlanmış 15 araştırma incelenerek bulgulara ulaşılmıştır. Konu ile ilgili yapılmış araştırmalar incelendiğinde:

- ✓ Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerine önemli oranda sahip oldukları gözlenmiştir.
- ✓ Okul yöneticilerinin liderlik ve vizyon boyutunda önemli oranda teknoloji planlama sürecine katıldıkları, paydaşlarını(öğretmen, çalışan, veli)bilgilendirdikleri, planlama sürecine katmak için teşvik ettikleri gözlenmiştir.
- ✓ Öğretmenlerin, öğrenci ölçme verilerinden yararlanmaları için destek oldukları, teknolojik uygulamaları tanıttıkları ve örnek oldukları gözlenmiştir.
- ✓ Öğretmenlerin verilerin analizi ve yorumlanmasında teknolojiden faydalanmalarını önemli oranda sağladıkları ve destek oldukları gözlenmiştir.
- ✓ Teknolojiyle ilgili bilgi paylaşımında bulunan öğretmen ve çalışanları destekledikleri, mesleki gelişimlerini kolaylaştırdıkları veya sağladıkları görülmüştür.
- ✓ Okul yöneticilerinin, öğrenci ölçme verilerini analiz etme ve yorumlanmasında öğretmenlerin teknoloji kullanmalarını sağlama ve desteklemede en yüksek, mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi için faaliyet yönetme ve düzenlemede en düşük seviyede olduğu gözlenmiştir.
- ✓ Destek hizmetler ve yönetim boyutu içerisinde okul yöneticilerinin okullarındaki mevcut eğitimci ve çalışanların, ilçe ve merkezi düzeydeki yönetim teknolojilerini (E-Okul, Mebbis.) kullanma seviyeleri en yüksek seviyede, okul yöneticilerinin okulun teknoloji ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olması için ek kaynak sağlamaları en düşük seviyede olduğu görülmüştür.

- ✓ Sosyal, yasal ve etik konular boyutunu incelediğimizde okul yöneticilerinin okullarında teknolojinin kullanımı ve teknolojiye ulaşımında eşitlik sağlamak için önemli oranda çaba gösterdikleri, teknolojiyle ilgili sosyal, etik ve yasal konularda, çalışanlarının ve öğrencilerinin farkındalığını arttırmak için gerekli plan ve programları önemli oranda uyguladıkları görülmüştür.
- ✓ Sosyal, yasal ve etik konular boyutu içerisinde okul yöneticilerinin okullarında teknolojinin kullanımı ve teknolojiye ulaşımında eşitlik sağlamak için gösterdikleri çaba en yüksek seviyede, okul yöneticilerinin telif hakları ve fikri mülkiyetle ilgili planların uygulanmasıyla ilgilenme oranları en düşük seviyede tespit edilmiştir.
- ✓ Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri ve alt boyutları ile yöneticilik ve öğretmenlik süreleri arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Okul yöneticilerinin genel teknolojik liderlik yeterliklerinin yöneticilik kıdemlerine göre anlamlı oranda farklılaştığı görülmektedir.
- ✓ Okul yöneticilerinin teknoloji eğitimi aldıklarında sosyal, etik ve yasal konular dışında teknolojik yeterlilikleri eğitim almayan diğer okul yöneticilerinden daha yüksek olduğu gözlenmiştir.
- ✓ Okul yöneticilerinden liderlik ve yönetim konusunda eğitim alanların teknolojik liderliği önemli düzeyde yüksek görülmektedir.
- ✓ Araştırma sonucunda, okulunda Bilişim Teknolojileri formatör öğretmeni bulunan okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerinin Bilişim Teknolojileri formatör öğretmeni olmayan okullara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu görülmektedir. Liderlik ve vizyon ile öğrenme ve öğretim alt boyutlarında okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerinin diğerlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.
- ✓ Okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliklerinin gelişmesinde öğretmen, öğrenci ve tüm okul bileşenlerinin teknolojiyle bütünleşmesinde formatör öğretmenler öncülük etmektedir.

5. ÖNERİLER

Okulların, amaçları için izlenecek yol ve hedeflere ulaşmasında eğitim ve öğretimin planlandığı gibi gerçekleşmesinde en büyük katkı okul yöneticilerindir.

Bu kapsamda okul içerisinde yapılabilecek faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz.

- ✓ Teknolojinin kullanımı sürecinde başarıyı yakalamak için okul yöneticisinin liderlik özelliklerinin önemini bilincinde olarak aranan kriterlere liderlik boyutu da eklenebilir.
- ✓ Okul yöneticisi liderliğinde, bilişim teknolojileri formatörü, öğretmen, öğrenci, veli vb. kişilerden oluşan komisyon oluşturulup çalışma esasları görev tanımı ayrıntılarıyla hazırlanabilir.
- ✓ Bilişim teknolojileri formatör öğretmenleri tüm okullarda görevlendirilebilir.
- ✓ Teknolojinin plan ve uygulama aşamasında izlenmesi gereken yöntem okul yöneticileri tarafından belirlenip sürece dahil edilebilir.
- ✓ Öğretmenlere verilen hizmetiçi eğitimleri planlanırken, uygulama aşamasındaki ihtiyaçlar tespit edilip sürece dahil edilebilir.
- ✓ Okullarda teknoloji yönetiminin tüm derslere entegre edilmesi ve her kademede verilmesi planlanmalıdır. Bu kapsamda yapılacak programla ilgili kurumlarla koordine edilerek hazırlanabilir.
- ✓ Okul yöneticisi teknolojinin planlanması ve uygulanması aşamasında personelin gelişim ve eğitimine %20'lik pay ayrılabilir (Saban, 2007: 139)
- ✓ Okul binasının yapım aşamasında bilgisayar laboratuvarları ,ana komuta merkezi, bilgisayar ağı vb. gerekenler göz önünde bulundurulabilir.
- ✓ Teknolojinin alımı ve kullanımı ile ilgili esaslar çerçevesinde etik ve yasal düzenlemeler yapılabilir.
- ✓ Okul yöneticiliği meslek olarak cazip hale getirilmeli, ayrı meslek kabul edilmeli, görev tanımı yenilenmelidir. Üniversiteler ve MEB bağlı kurumlar bunun için çalışma ve araştırma yapabilirler.
- ✓ Okul yöneticilerinin seçim esasları geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş sınavlarla yapılabilir.

Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik seviyeleri öğretmen, öğrenci ve velilerin bakış açısından değerlendirilebilir, paralellik ve zıtlık gösteren hususlar ve nedenleri irdelenebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, S. & Baysal, Z. N. (2010). Türk Eğitim Sistemi ve Etkili Okul Yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Alkan, C. (1979). Eğitim Teknolojisi. Ankara: Aşama Matbaacılık.
- Altinkurt, T. & Karaköse, Y. (2009). Okul Yöneticilerinin ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü Çalışanlarının Değerlere Göre Yönetim İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi (Kütahya İli Örneği). Değerler Eğitimi Dergisi, 7(17), 49-67.
- Aydoğan, İ. (2008). Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Etkileme Becerileri. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, (25), 33-51.
- Balkar, B. (2012). Okul Müdürlerinin Bilgi Yönetim Süreç Yeterliklerinin ve Liderlik Becerilerinin İncelenmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1(2), 178-188.
- Balyer, A. (2012). Çağdaş Okul Müdürlerinin Değişen Roller. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(2), 75-93.
- Banoğlu, K. (2011). Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri ve Teknoloji Koordinatörlüğü. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11(1), 199-213.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, N. (2006). Öğretmen Liderliğinin Geliştirilmesinde Müdürün Rol ve Stratejileri. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2), 349-363.
- Can, T. (2003). Bolu Orta Öğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri. The Turkish Online Journal of Educational Technology, 2(3), 94-107.
- Çağlar A, Yakut, Ö. & Karadağ E. (2005). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Kişilik Özellikleri ve Liderlik Davranışları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. Ege Eğitim Dergisi, 6(1), 61-80.
- Çilenti, K. (1984). Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Çuhadar, T. & Bülbül, C. (2012). Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Öz-Yeterlik Alguları ile Bilgi ve İletişim İlişkilerine Yönelik Kabulleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(23), 474-499.
- Deryakulu, D. (2008). Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo-Psikolojik Değişkenler. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Efil, İ. (2010). İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Erçetin, Ş. Ş. (2000). Lider Sarmalında Vizyon. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Eren, E. ve Kurt, A. A. (2011). İlköğretim Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Davranışları Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(4), 232-251.
- Eren, E. (1993). Yönetim ve Organizasyon. İstanbul: Beta Basım Yayım ve Dağıtım.
- Gökçe, F. (2004). Okulda Değişmenin Yönetimi. Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(2), 211-226.
- Güney, Salih. (2000). Yönetim ve Organizasyon El Kitabı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hacıfazlıoğlu, Ö. ve Ark. (2011). Eğitim Yöneticileri Teknoloji Liderliği Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 145-166.
- Hacıfazlıoğlu, Ö. ve Ark. (2011). Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine İlişkin Alguları: Metafor Analizi Örneği. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergileri, 1, 97-121.
- Hatipoğlu, Z. (1993). Temel Yönetim ve Organizasyon. İstanbul: BETA Basım Yayım ve Dağıtım.
- İnan, N. (2009). Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Karaköse, T. & Altinkurt, Y. (2009). Okul Yöneticilerinin ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü Çalışanlarının Değerlere Göre Yönetim İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi (Kütahya İli Örneği). Değerler Eğitimi Dergisi, 7(17), 49-67.

- Memişoğlu, M. S. & Paşa, S. (2012). İlköğretim Okul Yöneticilerinin Öğretimsel Rollerine İlişkin Öğretmen ve Yönetici Algıları. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1(2).
- Öğüt, A. (2007). Bilgi Çağında Yönetim. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Özkalp, E. & Kirel, Ç. (2001). Örgütsel Davranış. Eskişehir: Etam A.Ş. Matbaa Tesisleri.
- Saban, A. (2007). Okul Teknolojisi Planlaması ve Koordinasyonu. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sabuncuoğlu, Z. & Tüz, M. (2001). Örgütsel Psikoloji. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Seferoğlu, S. S. (2009). İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve Yöneticilerin Bakış Açılıarı. Akademik Bilişim, 1-5.
- Selahattin, T. & Şişman, M. (2000). Okul Yöneticileri İçin Standartlar:Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Temelleri Üzerine Düşünceler. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(4), 68-87.
- Sezgin, F. (2009). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şad, S. N. (2010). Bazı Gelişmiş Ülkelerde Teknoloji Eğitimi ve Türkiye İçin Öneriler. Milli Eğitim Dergisi, (185), 278-299.
- Şimşek, M. Ş. & Akın H.B. (2003). Teknoloji Yönetimi ve Örgütsel Değişim. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Şimşek, Ş. ve Ark. (2005). Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış. Konya: Adım Matbaacılık.
- Şirin, H. (2009). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yakın, H. İ. (2009). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirm. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yavuz, M. (2005). İlköğretim Okulu Müdürlerinden Beklenen Roller ve Karşılanma Düzeyleri. Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, (3), 657-670.